

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования и науки Республики Татарстан
Отдел образования Исполнительного комитета Сармановского муниципального района
МБОУ «Старомензелябашская ООШ»

Рассмотрено на МО
Руководитель МО

_____/Р.Ф.Шарипова/

Протокол № 1 от
«26» августа 2024 г.

Согласовано
Заместитель директора по УР

_____/Э.А. Ильгамова/

Протокол №2 от
«26» августа 2024 г.

«Утверждаю»
Директор МБОУ
«Старомензелябашская ООШ
имени А. Тимергалина

_____/Э.С.Каюмова/
Приказ № 31 от «26» августа
2024г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
3 6 КЛАССА С НАРУШЕНИЕМ ИНТЕЛЛЕКТА

учебного предмета «Чтение на родном языке(уку)»
муниципального бюджетного общеобразовательного учреждения
«Старомензелябашская ООШ им. А.К Тимергалина»
Сармановского муниципального района РТ

Рассмотрено на заседании
педагогического совета
протокол № 2 от «26» августа 2024г.

Составитель:
Учитель начальных классов
Шириева А.Р.

2024 – 2025 учебный год

Пояснительная записка

Структура рабочей программы

Программа обучения татарскому языку русскоязычных детей VIII вида специальных (коррекционных) школ составлена с учетом «минимума требований к содержанию преподавания татарского языка в школах Татарстана как государственного», представленного министерством образования и науки.

Составители программы: Г. Х. Сафиуллина, Г.Р. Шафикова, Л. А. Гиниатуллина. Программа обучения татарскому языку в специальной (коррекционной) русской общеобразовательной школе VIII вида (для 1-9 классов) Казань: школа “РИЦ”, 2009)

Количество занятий: всего -33 часа, из расчета 1 час в неделю

Структура рабочей программы

Программа работы на татарском языке состоит из трех частей: пояснительной записки, содержания программы, включающей основные разделы, знания и навыки, требований к уровню подготовки учащихся.

Содержание рабочей программы

Самым важным требованием нового стандарта является то, что, завершая школу, «ученик должен ставить перед собой цель и подниматься до уровня, в котором он сможет найти пути ее реализации». Это называется деловым образованием в новом стандарте. Деловое образование - самое общее понятие, раскрывающее важное содержание нововведения стандарта. Сам стандарт подразумевает структуру и принцип образовательной деятельности.

В целях социальной адаптации детей, обучающихся в коррекционных школах, обучение татарскому языку включает в себя следующие задачи:

- формирование у учащихся навыков восприятия татарской речи;
- формирование навыков диалогической и монологической речи;
- ориентация на чтение текстов разных жанров;
- умение правильно писать;
- практическое освоение фонетической, орфоэпической, лексической и грамматической основы татарского языка;
- ознакомление с татарским миром национальных традиций, обычаев, блюд, праздников, игр, образцов устного народного творчества,
- донести определенную информацию о татарской литературе, искусстве, культуре.

Основная цель изучения татарского языка в специальных (коррекционных) школах VIII вида - освоение языка, как средства общения.

Поэтому в программу было выбрано содержание, которое можно использовать с учетом возрастных особенностей учащихся и степени усвоения науки, в сферах общения, в ситуациях общения. В 3 б классе учащиеся овладевают навыками правильного произношения звуков татарского языка, произношения различных звуков букв и овладевают навыками правильного чтения и письма. Учащиеся начальных классов учатся составлять простые предложения по ситуациям и сюжетным рисункам. В 3 б классе 4 ученика, по уровню освоения предмета все относятся к 3 группе.

- Ученик 1 группы участвует в организации диалого - монологической речи в определенных сферах общения, ситуациях со своими сверстниками, пожилыми людьми;
- может указывать названия предметов, цвет, количество, движение;
- развиты навыки правильного чтения и письма.
- Ученик 2 группы сталкивается с трудностями во время фронтальной работы. Результаты его самостоятельной работы низкие, ошибки, допущенные в учебе и написании, не может исправить сам ученик. Умеет произносить имена, цвета, числа.
- У учащихся 3 группы низкие навыки чтения и письма;
- стремление к учебе, знаниям ограничено;
- свою ошибку в написании не может исправить сам ученик;
- навыки самостоятельной работы низки.

Обучение и оценка устных ответов:

Оценка "5" – переходит от всего слова к полному предложению; читает без ошибок; отвечает на вопросы; читает знакомые тексты искусно.

Оценка "4" – читает полным словом; пропускает 1-2 буквы; легко понимает прочитанное; понимает текст, знакомый с одинаковым звуком.

Оценка "3" - читает вслух; в каждом слове допускает ошибку; легко понимает прочитанное. Не отвечает на вопросы; темп чтения медленный, непонятный, не читает с правильной интонацией. Лексический минимум, который школьники должны запомнить и активно использовать в конце года - 105-110 слов.

Основные требования к знаниям и навыкам для учащихся 3 б класса к концу учебного года:

- легко понять минутный текст, рассказанный учителем;
- рассказать наизусть 2 предложенных стихотворения;
- составление 2-3 предложений по сюжетным рисункам с помощью опорных слов;
- вести беседу на изученную тему на каждом уроке, предусмотренном программой (количество предложений, высказанных учащимся, должно быть не менее 2);
- правильно читать и переписывать представленные предложения. Применение различных педагогических технологий на уроке:
- информационно-коммуникационные: на уроке используются презентационные разработки по многим темам;
- индивидуальный подход: индивидуальная работа с каждым учащимся проводится в зависимости от уровня знаний;
- здравоохранение: проводится минута отдыха, в перерыве проветривается классная комната. При планировании обучения предусматривается использование электронных средств.

Аңлатма язуы

Эш программасы статусы.

VIII төр махсус (коррекцияләү) мәктәпләрендә укучы рус телле балаларга татар телен укыту программасы Мәгариф һәм фән министрлыгы тәкъдим иткән «Татарстан мәктәпләрендә татар телен дәүләт теле буларак укыту эчтәлегенә таләпләр минимумы»н исәпкә алып төзелде.

Программаның төзүчеләре: Г.Х.Сафиуллина, Г.Р.Шафикова, Л.А.Гыйниатуллина. “ VIII төр махсус (коррекцияләү) рус гомуми белем бирү мәктәбендә татар теле укыту программасы (1-9 сыйныфлар өчен” Казан:РИЦ “школа”,2009)

Дәрес саны: барлыгы -33 сәгать, атнага - 1 сәгать исәбеннән

Эш программасы структурасы.

Татар теленнән эш программасы өч өлештән тора: аңлатма язуыннан, төп бүлекләренә, белем һәм күнекмәләренә үз эченә алган программаның эчтәлегеннән, укучыларның әзерлек дәрәжәсенә таләпләреннән.

Эш программасының эчтәлеге.

Яңа стандарттагы иң мөһим таләп мондый: мәктәпне тәмамлаганда, «укучы үз алдына максат куярга һәм аны тормышка ашыру юлларын үзе таба алу дәрәжәсенә күтәрелергә тиеш”. Бу – яңа стандартта эшлекле белем дип атала. Эшлекле белем – стандарт керткән яңалыкның әһәмиятле эчтәлеген ачып бирүче иң гомуми төшенчә. Белем алу гамәлләренең структурасын һәм принцибын стандарт үзә аңлата.

Коррекция мәктәпләрендә укучы балаларны тормышка социаль яраклаштыруга юнәлтү максатыннан татар телен өйрәтү түбәндәге бурычларны үз эченә ала:

- укучыларда татар сөйләмен тыңлап аңлау күнекмәләре булдыру;
- диалогик һәм монологик сөйләм күнекмәләре формалаштыру;
- төрле жанрдагы текстларны аңлап укуга юнәлеш бирү;
- дәрес язу күнекмәләре булдыру;
- татар теленең фонетик, орфоэпик, лексик һәм грамматик нигезләрен гамәли үзләштерү;
- татар дөньясына караган милли традицияләр, гореф-гадәтләр, ризыклар, бәйрәмнәр, уеннар, халык авыз ижаты үрнәкләре белән таныштыру
- татар әдәбияты, сәнгате, мәдәнияте турында билгеле бер мәгълүмат житкерү.

VIII төр махсус (коррекцияләү) мәктәпләрендә татар теле өйрәнүнең төп максаты – телне аралашу чарасы буларак үзләштерү. Шуңа күрә программага, укучыларның яшь узенчәлекләрен исәпкә алып һәм фәнне үзләштерү дәрәжәсе буенча , аралашу сфераларында, аралашу ситуацияләрендә куллана алырлык эчтәлек сайланды.

3 б сыйныфында укучылар татар телендәге авазларның дәрәс әйтелешен, хәрәфләрнең төрле авазлар белдерүләрен гамәли үзләштерәләр һәм дәрәс уку, язу күнекмәләре алалар. Башлангыч сыйныф укучылары ситуацияләр һәм сюжетлы рәсемнәр буенча гади жөмләр төзәргә өйрәнәләр.

3 б сыйныфында 4 укучы, фәнне үзләштерү дәрәжәсе буенча шуларның барысы да – 3 нче группага керә.

- **1 группага кергән** укучы үзенен, яштышлары, өлкәннәр белән билгеле бер аралашу сфераларында, ситуацияләрдә диалогик- монологик сөйләм оештыруда катнаша;

- предмет исемнәрен, төсен, санын, эш-хәрәкәтне әйтә ала;

- дәрәс уку һәм язу күнекмәләре үсеш алган.

- **2 группага кергән** укучы фронталь эш вакытында авырлык белән очраша. Аның үзлектән эшләү нәтижәсе түбән, укуда һәм язуда жибәрелгән хаталарны укучы үзе төзәтә алмый. Предмет исемнәрен, төсен, санын әйтә белә.

- **3 группага кергән** укучының дәрәс уку һәм язу күнекмәләре түбән;

- укуга, белемгә омтылышы чикләнгән;

- язуда жибәргән үз хатасын укучы үзе төзәтә алмый;

- үзлектән эшләү күнекмәләре түбән.

Уку һәм телдән җавапларны бәяләү:

“5”ле – Бөтен сүздән тулы жөмлөгә күчә; хатасыз укый; сорауларга җавап бирә; таныш текстны сәнгатьле укый.

“4”ле – Тулы сүз белән укый; 1-2 хата жибәрә; укыганны жигелчә аңлай; бөртөрле тавыш белән таныш текстны аңлап укый.

“3”ле- Ижекләп, сүзләп укый; һәр сүздә хата жибәрә; укыганны жигелчә аңлай

“2”ле- хәрәфләп укый; сорауларга җавап бирми; уку темпы әкрән, аңлаешсыз, дәрәс интонация белән укымый.

Укучылар ел азагында истә калдырырга һәм актив кулланырга тиешле лексик минимум -105-110 сүз.

Уку елы азагына 3 б сыйныф укучылары өчен белем һәм күнекмәләргә төп таләпләр:

-укытучы сөйләгән бер минутлык текстны жигелчә тыңлап аңлау;

-тәкъдим ителгән 2 шигырьне яттан сөйләү;

-терәк сүзләр ярдәмендә сюжетлы рәсемнәр буенча 2-3 сүздән торган жөмлө төзү;

- программада каралган һәр дәрәстә өйрәнелгән темага карата әңгәмә кору

(укучы әйтә торган жөмләр саны 2 дән ким булмаса тиеш);

- бирелгән жөмләрне дәрәс уку һәм аларны күчереп язу.

Дәрәстә төрле педагогик технологияләр куллану күздә тотыла:

- информатик-аралашу: дәрәстә бик күп тема буенча презентация эшкәртмәләре кулланыла;

- шәхси якин килү: һәр укучы белән шәхси эш белем дәрәжәсенә карап үткәрелә;

- сәламәтлек саклау: ял минуты үткәрелә, тәһфестә сыйныф бүлмәсе жигелтелә. Укытуны планлаштырганда электрон чараларны куллану күздә тотыла.

Календарь –тематик план

№	Дәреснең темасы	Сәгать саны	Уку эшчәнлегә төрләр	Үткәру вакыты	
				план	факт
1	Синең исемең ничек? сорауы һәм аңа җавап формасы	1	Телдән сорау Дәреслек б/н эш	03.09	
2	Бу нәрсә? сорауы һәм аңа җавап формасы	1	Диалогны уку Парлы эш	5.09	
3	-мы/-ме сорау кисәкчәләре	1	Төшеп калган сүзләргә әйтү Парлы эш	10.09	
4	Татарстан шәһәрләре	1	Хәрефләргә күчәрәп яз	12.09	
5	Син кайда яшисең? сорауы һәм аңа җавап формасы	1	“Йөзек салыш” уены	17.09	
6	1 дән 10 га кадәр саннар	1	Төрле предметлар ярдәмендә санау Дәреслек б/н эш	19.09	
7	“Әйдәгез танышабыз” темасын йомгаклау. <u>Сәяхәт</u>	1	1-10 кадәр санны кабатлау Жөмлеләр төзү Дәреслек б/н эш	24.09	
8	Кыргый хайваннар. Кыргый хайван исемнәренә күплек сан формасы	1	Рәсем б/н эш	26.09	
9	Урман дусларыбыз	1	Жөмлеләр төзү Рәсем б/н эш “Туп” уены	1.10	
10	Рус халык әкиятә “Теремкәй”	1	Текст өстендә эш	3.10	
11	Спорт бәйрәме	1	Жөмлеләр төзү, Диалогны уку Парлы эш	8.10	
12	Ничә? сорауы, аңа җавап формасы	1	Сорауларга җавап бирү Рәсем б/н эш	10.10	
13	Уку-язу әсбаплары	1	Жөмлеләр төзү Дәреслек б/н эш	15.10	
14	Кышкы уенга чакыру. Саф һавада уеннар	1	“Йөзек салыш” уены	17.10	

15	Кыш бабайга хат язабыз	1		22.10	
16	Кышкы уеннар	1		24.10	
17	Кая?кайда?кайдан? сорауларына жавап бирү	1	Жөмлэләр төзү Карточка б/н эш	7.11	
18	Бәйрәмдә	1	Телдән сорау. Диалогны уку Парлы эш	12.11	
19	Төсләр	1	Сүзләрне тәржемә итү Дәреслек б/н эш	14.11	
20	Татар алфавитындагы хәрефләр тәртибе	1	Рәсем б/н эш	19.11	
21	Тән әгъзаларының исемнәре	1	Телдән сорау Дәреслек б/н эш	21.11	
22	Кай жирең авыртканын сорау, әйтү	1	Диалог төзү. Рәсем ясау	26.11	
23	Сәламәт бул!	1	Диалог төзү Парлы эш	28.11	
24	Авыру кешенең хәлен сорау, аңа дару, чәй тәкъдим итү	1	Сүзләрне тәржемә итү Дәреслек б/н эш	3.12	
25	“Сәламәт бул!” темасын йомгаклау. Саф һавада уеннар	1	Дәреслек б/н эш	5.12	
26	Минем гаиләм	1	Сүзләрне тәржемә итү Дәреслек б/н эш	10.12	
27	Яз фасылы	1	Дәреслек б/н эш	17.12	
28	Һава торышын күзәтү. Сәяхәт	1	Сүзләрне тәржемә итү Рәсем б/н эш	19.12	
29	Татар халык ашлары	1	У, Ү хәрефләре кергән сүзләрне дөрес язу Рәсем б/н эш	24.12	
30	Кунакта. Табын янында. Кунакны каршы алу.	1	Диалогны дәвам итү, Рәсем б/н эш	26.12	
31	Жәй җитә	1	О, ө хәрефләре кергән сүзләрне дөрес язу Кыш бабай рәсеме ясау	9.01	

32	ГабдуллаТукай “Бала белән күбәләк”	1	Дәреслек б/н эш	14.01	
33-34	Мин жәйне яратам. Сабантуй – күңелле бәйрәм	1	Дәреслек белән эш Парлы эш	16.01	
35	Йорт хайваннары	1	Сүзлек белән эш . Яңа сүzlәрдән жөмләләр төзү Сорау – жавап Күнегүләр эшләү	21.01 23.01	
36	Йорт кошлары	1	Сүзлек белән эш . Яңа сүzlәрдән жөмләләр төзү Сорау – жавап Күнегүләр эшләү	28.01	
37-38	Урман жәнлекләренен холкы һәм эш-хәрәкәтләре.	2	Сүзлек белән эш. “Бакчада” текстын уку Сорау – жавап.Күнегүләр эшләү	30.01	
39-40	Минем гаиләм. Бар, юк сүзләре	2	Сүзлек белән эш Гаиләң турында сөйләү	4.02 6.02	
41	“Безнең гаилә” тексты	1	“Безнең гаилә” текстын уку Тәржемә итү. Сорауларга жавап бирү	11.02 13.02	
42	Саннар белән жөмләләр	1	Рәсемгә карап сөйли белү .Сүзлек белән эш Саннар кулланып жөмләләр төзү.	18.02	
43	“Кунакта” диалогы	1	Диалогны иптәшен белән уку.Сорауга дәрәс жавап бирү	20.02	
44	“Хат” тексты	1	Текстның эчтәлеген белү. Сүзлек белән эш Текстны сәнгатьле итеп уку	25.02	
45	Ашамлыклар	1	Сүзлек белән эш. Темага караган сүзләргә дәрәс әйтү	27.02	
46	Яшелчәләр	1	Сүзлек белән эш . Яңа сүzlәрдән жөмләләр төзү Сорау – жавап Күнегүләр эшләү	4.03	
47	Жиләк-жимеш исемнәре	1	Сүзлек белән эш . Яңа сүzlәрдән жөмләләр төзү Сорау – жавап Күнегүләр эшләү	6.03	
48	Яз айлары	1	Сүзлек белән эш. Сүзләргә кулланып жөмләләр төзү Тәржемә эше	11.03	
49	Жәй айлары	1	Сүзлек белән эш . Яңа сүzlәрдән жөмләләр төзү Сорау – жавап Күнегүләр эшләү	13.03	
50	Көз айлары	1	Сүзлек белән эш . Яңа сүzlәрдән жөмләләр төзү Сорау – жавап Күнегүләр эшләү	18.03	
51	Кыш айлары	1	Сүзлек белән эш . Яңа сүzlәрдән жөмләләр төзү	20.03	

			Сорау – жавап Күнегүлөр эшлөү		
52	Табигатькә экскурсия	1	Сүзлек белән эш . Яңа сүزلәрдән жөмлөләр төзү Сорау – жавап Күнегүлөр эшлөү	1.04	
53	Ашханәдә	1	Сүзлек белән эш. Сорауга дөрес жавап бирү Ризыкларга хөрмәт турында мәкальләр белән эш	3.04	
54	Минем ашыйсым, эчәсем килә	1	Жөмлөләр төзеп сөйләп бирү. Уку, тәржемә Сорауларга жавап бирү	8.04	
55	Уеннар. Уенчыклар.	1	Белән бәйләген кулланып жөмлөләр төзү	10.04	
56	Уенчыклар доньясында	1	Сүзлек белән эш . Яңа сүزلәрдән жөмлөләр төзү Сорау – жавап Күнегүлөр эшлөү	15.04	
57	Савыт-саба исемнәрен белү. Нәрсәне? Кая? Кайдан?	1	Яңа сүزلәрдән жөмлөләр төзи белү Сорауга дөрес жавап бирү	17.04	
58	“Аш бүлмәсендә” текст. Кайсы савыт белән нәрсә ашавыңны әйтү	1	Текстны сәнгатьле итеп уку. Сорау – жавап Күнегүлөр эшлөү	22.04	
59	Сәламәт яшәү рәвеше.	1	Сүзлек белән эш. Уку, тәржемә Сорау – жавап. Күнегүлөр эшлөү	24.04	
60	Әкиятләр дөньясында. “Кәжә бәтиләр һәм бүре”. Әкият.	1	Сүзлек белән эш. Үз әгзаларыңны белү(кул, баш, аяк...). Яңа сүزلәрдән жөмлөләр төзү	29.04	
61	Әкиятләр дөньясында.	1	Үз сүзләрең белән әкиятнең әчтәлеген сөйли белү	6.05	
62	Әкиятләр дөньясында.	1	Үз сүзләрең белән әкиятнең әчтәлеген сөйли белү	8.05	
63	Әкиятләр дөньясында.	1	Үз сүзләрең белән әкиятнең әчтәлеген сөйли белү	13.05	
64	Татарстан шәһәрләре	1	Сүзлек белән эш . Яңа сүزلәрдән жөмлөләр төзү Сорау – жавап Күнегүлөр эшлөү	15.05	
65	Безнең Сарманыбыз	1	Сүзлек белән эш . Яңа сүزلәрдән жөмлөләр төзү Сорау – жавап Күнегүлөр эшлөү	20.05	
66	Безнең район авыллары	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү.	22.05	
67- 68	Гомуми кабатлау	2	Сүзлек белән эш . Яңа сүزلәрдән жөмлөләр төзү Сорау – жавап Күнегүлөр эшлөү Тестлар белән эш. Сүзләр ярдәмендә жөмлөләр төзү	27.05	

УМК

Учебник: Р. З. Хайдарова, Н.Г.Галиева “Веселый татарский язык”. Учебник по татарскому языку и литературному чтению для 1 класса четырехлетней начальной русской школы (для детей, говорящих на русском языке). Казань, издательство” Татармультфильм”, 2013

УМК

Дәреслек: Р.З.Хәйдарова, Н.Г.Галиева “Күңелле татар теле”. Дүртъеллык башлангыч рус мәктәбенең 1 нче сыйныфы өчен татар теле һәм әдәби уку дәреслеге (рус телендә сөйләшүче балалар өчен). Казан, “Татармультфильм” нәшрияты, 2013

